

Háborus ügyek a közgyűlés előtt.

— Szeged decemberi közgyűlése. —

(Saját tudósítónktól.) Szerdán délután tartotta meg Szeged törvényhatósági bizottsága decemberi közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatán levő választások keltettek csak nagyobb érdeklődést, a kis számban megjelent bizottsági tagok körében. A választások is egyhangúak voltak azonban és minden esetben a régi tagokat választották meg újból. A mai közgyűlésen jelent meg először felgyógyulása óta *Wimmer Fülöp*, akit a jelenlevő törvényhatósági bizottsági tagok meleg szeretettel és szerencsekívánatokkal fogadtak. A közgyűlésről az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

Cicatricis Lajos dr. főispán negyedötkor nyitotta meg a közgyűlést. Interpellációk nem voltak, tehát a tárgysorozat értelmében az indítványokra került volna a sor. Egy indítvány volt csak bejelentve: *Gerle Imre* dr. indítványa, az Alsótanyán felállítandó élelmiszer-piac tárgyában. *Gerle* dr. azonban visszavonta időközben indítványát. Így mindjárt a választások következtek. Először a *közigazgatási bizottság* öt megüresedett tagsági helyét töltötték be, mert *Becsey Károly* dr., *Koszó István* dr., *Obláth Lipót*, *Rósa Izsó* dr. és *Szarvady Lajos* mandátuma a törvény értelmében lejárt. A főispán elrendelte a névszerinti szavazást; a szavazatszedő bizottság elnöke *Somogyi Szilveszter* dr. főkapitány, tagjai *Cserő Ede* dr. és *Tordai Imre* lettek.

Ma nagyon helyesen megvalósulhatott *Cicatricis* főispánnak egy régi, okos ideája, amíg a szavazás eredményét a bizottság összeszámálta, addig az ülést folytatták. A kijelölt választmány három tagjának megválasztása következett. Újból *Becsey Károly* dr.-t, *Koszó István* dr.-t és *Rósa Izsó* dr.-t választották meg. A főispán itt bejelentette, hogy élni akar a meghívási jogával és ha a most megválasztott tagok közül a kijelölt választmány némely ülésén egyik tag, akadályoztatása esetén nem jelenhetik meg mindannyiszor kérni fogja a törvényhatósági bizottságtól egy-egy tag delegálását.

A számonkérőszék két tagsági helyére *Wégmán Ferenc* dr.-t és *Rainer Mór* dr.-t választották meg. Az igazoló választmány öt tagsági helyét újból *Becsey Károly* dr., *Homor István*, *Jedlicska Béla* dr., *Várhelyi József* és *Wégmán Ferenc* dr.-ral töltötte be a közgyűlés. A bizottság elnökévé *Cserő Ede* dr.-t nevezte ki a főispán.

Lázár György dr. polgármestert újból megválasztották három évre a középítészeti tanács tagjává. Az árvaszéki tanács szavazó tagjaiul ismét a régi tagokat választotta meg a közgyűlés, csak *Nyilassy Pál* helyett került új tag a bizottságba: *Kiss Ferenc*.

A törvényhatóság újra megválasztotta az iskolaszék megyven tagját; változás csak annyit történt, hogy a Szegedről elköltözött *Singer Kornél* főgimnáziumi igazgató helyébe *Keller Jánost*, az elhunyt *Csernovits* Agencr helyébe pedig *Back Bernátot* választották meg. *Taschler Endre* főjegyző kihirdette ezután a közigazgatási bizottság megüresedett tagsági helyére megejtett szavazás eredményét. A közigazgatási bizottság tagjaiul a közgyűlés újból megválasztotta *Becsey Károly* dr.-t, *Obláth Lipót*ot, *Rósa Izsó* dr.-t és *Szarvady Lajost*.

A közgyűlés tudvalevőleg 200.000 koronát szavazott meg hadsegélyezési célokra és utasította a tanácsot, hogy az összeg fődözésére kölcsönt vegyen fel. *Gaal Endre* dr. most jelentette, hogy a tanács a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal és Pesti Hazai Első Takarékpénztárral 100.000—100.000 koronás kölcsönre kötött szerződést. A szerződés szerint a kölcsönt három hónap alatt vissza kell fizetni és a bank-kamatlábban felül másfél százalékos kamatot kell még fizetni. A közgyűlés hozzájárult a tanács intézkedéséhez.

Balogh Károly pénzügyi tanácsos a város által jegyzett két millió hadikölcsön tár-

gyában tett előterjesztést. Jelentette, hogy a tanács 1,116.000 korona értékű kötvényezett állampapírt lombardirozott a Pesti Magyar Banknál. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Tóth Mihály dr. előterjesztette, hogy a katonai hatóság a lábadozó katonák részére barakkokat akar létesíteni és ennek céljaira a Cserepes-soron lévő városi telekből hat és fél hold területet kér díjtalanul átengedni, addig, amíg erre szükség lesz. A közgyűlés egyhangúlag teljesíti a kérelmet.

Ezután még több jelentéktelen ügyben határozott a közgyűlés, amely délután 6 órakor véget ért.

HIREK

0000

Gyermekek a háborúról.

(Saját tudósítónktól.) *Máday István* dr. 1909. március havában a háborúra vonatkozólag körkérdezt intézett a tanulókhöz és ennek eredményét akkoriban közölte a „Zeitschrift für Psychologie“ című folyóiratban. A körkérdés abból indult ki, hogy akkor háborus volt a hangulat Ausztria-Magyarország és Szerbia között. Hat különböző iskolának ugyanazon osztályából kérdezték meg a tanulókat, akiknek átlagos életkoruk 15 év volt. Egy katonai reáliskola, egy kadetiskola, egy reáliskola Budapesten és egy Bécsben és egy fiu- és leányisola, egy vidéki magyar városban: ezek voltak az intézetek. Ezenfelül egy budapesti reáliskola első osztályu tanulóit is megkérdezték. Öt kérdést kaptak a tanulók, amelyek a következők: *Mi a háború? Mik annak előnyei? Mik a hátrányai? Kívánja-e a háborút Szerbia ellen? Szeretne-e részt venni a háboruban?*

Kétszáznegyvennyolc válasz érkezett be. Az első kérdésre részben logikailag igen helyesen fogalmazott meghatározásokat adtak, részben azonban olyanokat, amelyek magukon hordták egész határozott politikai vagy vallásos fölfogás befolyását. Még határozottab pártpolitikai vagy vallási fölfogás nyilvánult meg a háboru előnyeire és hátrányaira vonatkozó kérdéseknél. A két katonai iskola, valamint a két vidéki iskola növendékeinél a *hazafias* hang uralkodott, a nagyvárosi iskolák tanulói inkább *politikai* színezetű válaszokat adtak. Némelyik válaszban tiszta *üzleti* érdek nyilatkozott meg. A *leányok* nem nagyon tértek el a fiuktól. Csak nagyon ritkán tapasztalható náluk az élelmiszerek miatti gond és bizonyos érzélgősség. Ezeknek az idősebb tanulóknak válaszait azonban lényegileg nem annyira saját gondolkozásuk eredményének kell tekinteniük, mint inkább azon fölfogás visszhangjának, amelyet az iskolában vagy otthon sajátítottak el. Sokkal több egyéniség van a 11 évesek válaszában, bárha már ezeknél is megnyilatkozik itt-ott az iskola hazafias nevelése. Nagyjában az idősebb tanulók válasza a háboru előnyeire és hátrányaira nézve csak annyiban különböznek a felnőttekétől, hogy ők nem fogják fel a kérdést olyan általános szempontból, amennyiben azt parkodnak megállapítani, hogy mely emberek, illetve mely osztályok számára előnyös vagy hátrányos a háboru. Dr. *Máday* joggal látja ebben a tényben azt, hogy a 15 évesek még nem sajátították el az elvont gondolkodás legmagasabb fokát.

Sok válaszbán, különösen a *nagyvárosok* ifjúságában feltűnően ismétlődik az, hogy a háboru azért szükséges, hogy *helyet teremtsen új embereknék, mert nagyon sok ember van a földön*. Dr. *Máday* nézete szerint ez a tudományban egykor nagyon elterjedt *Malthus*-féle eszme lassú leszívargásának bizonyítéka, másrészt pedig annak, hogy a városi középosztály *gazdasági nyomorúságában* minden eszközt szívesen fogad az erős verseny enyhítésére.

Arra a kérdésre, hogy a tanulók kívánják-e a háborút Szerbia ellen, 46 százalék igennel, 48 százalék nemmel felelt, 6 ingadozott. A háborút tehát csak a gyermekek fele

kivánta, ezzel szemben öthatoduk kívánt a háboruban részt venni, mert erre a kérdésre 83 százalék igennel, 14 nemmel felelt, 3 ingadozott.

Természetesen ebben a válságban az ifjúságnak élénk harci és verekedő kedve nyilatkozik meg, amely az emberiség fejlődésének korábbi évezredeiből fönmaradt ösztön és a mai embernél — *Heckel* biogenetikai alap-törvényének értelmében — főként az ifjúkorban lép erősen előtérbe. Emellett figyelembe veendő az is, hogy az ifjak szeretik magukat bátraknak mutatni. Ennek jelentőségét mutatja az, hogy a budapesti iskolában, ahol a válaszokat névtelenül adhatták, csak a tanulók fele válaszolt igennel, egyharmada nemmel és a többiek ingadoztak. A névtelenség leple alatt ugyanis nem kellett félniük, hogy tagadó válaszuk miatt, gyáváknak fogják őket tekinteni. De valószínű, hogy még ez az eredmény sem felel meg a gyermekek valódi érzésének.

Különösen érdekes az a tény is, hogy a katonai tanulók mellett, akiknél ezt sajátságos nevelésük eredményének kell tekinteniük, a *vidék tanulói leginkább harciasan nyilatkoztak, míg a nagyvárosok tanulói inkább a háboru ellen foglaltak állást*.

— *Wimmer Fülöp*. A mai közgyűlésnek kétségtelenül a legnagyobb szenzációja, a legérdekesebb s legörvendetesebb eseménye volt, hogy megjelent azon *Wimmer Fülöp*, akit betegsége közel fél év óta távol tart a közügyektől. *Wimmernek* a közgyűlésen való megjelenése látható és indokolt örömet keltett a városatyák körében. Ugy látszik, a mai nappal folytatódik az a nagyon értékes, lelkes és mindig fáradhatatlan közszereplés, amely *Wimmer* markáns egyéniségét jellemezte és amely évtizedeken keresztül a város legértékesebb férfiai közé emelte. Mi szegediek a súlyos idők nagy eseményei zajlásakor se mehettünk el szó nélkül a helyi közélet ezen följegyzésre méltó momentumára mellett.

— *A főispán a szegedi építkezésről*. Érdekes nyilatkozatot tett ma *Cicatricis* Lajos dr. főispán a középítészeti bizottság ülésén Szeged építkezéséről. A főispán alábbi nyilatkozatából kitűnik az a helyes és megszívlelendő irányelv, hogy a város fejlődésének a háborus időkben sem szabad fentakadni. — A város fejlesztésénél — mondotta a főispán, — először is a belterjes építkezésnek kell eleget tennünk. A külváros építkezése azután folytatódjék, nehogy — magyarosan mondva — nagyvárosi mániába essünk. A város *külső kereteinek fejlődniük kell*, de tekintetbe kell venni azokat az üresen fekvő belső telkeket, amelyek még mindmáig beépítésre várnak. A *Tisza Lajos-köruton* s szerte a belvárosban, sok olyan régi ház és telek van, amelyeket újjá kell építeni, illetőleg be kell építeni. A középítészeti bizottság mindössze három földszintes ház és nyolc melléképület fölépítése iránti kérelemmel foglalkozott. A kérelmeket kedvezően intézték el.

— *A rókusi vonatösszeütközés a bíróság előtt*. A rókusi állomáson hibás váltóállítás miatt a nyáron egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A vizsgálat megállapította, hogy *Dobránszky István* térfölgyőzöt terheli a felelősség és ezen az alapon az ügyészség vádat emelt ellene, közveszélyes cselekedetek vétsége címén. (Ma tárgyalta ezt az ügyet a szegedi törvényszék, de a bizonyítás kiegészítése végett a tárgyalást el kellett napolni.)

.....
Adakozzunk az ingyentejre!
